

Obsah

Úvodní poznámky	9
Poznámka k druhému vydání	10
Poznámka k třetímu vydání	10
1. Co je to filosofie	11
1.1 Problémy	11
1.2 Svět, jsoucnost a bytí	12
1.3 Předmět filosofie	14
1.3.1 Další filosofické disciplíny	16
1.4 Shrnutí (1)	17
2. Filosofie a problém bytí	19
2.1 Kosmologie	19
2.1.1 Problémy (>2.1.2)	19
2.1.2 Řecká přírodní filosofie (2.1.1<>2.2.2.1) [6.1.1.1]	19
2.1.3 Co je kosmologie	21
2.1.4 Shrnutí (2.1)	21
2.2 Ontologie	22
2.2.1 Problémy	22
2.2.2 Pojem bytí	22
2.2.2.1 Eleaté (2.1.2<>2.2.2.2) [6.1.1.1]	22
2.2.2.2 Atomisté (2.2.2.1<>2.2.3.1) [6.1.1.1]	25
2.2.3 Východní filosofie	25
2.2.3.1 Indie (2.2.2.2<>2.2.3.2)	26
2.2.3.2 Čína (2.2.3.1<>3.2.1) [6.1.1.2]	29
2.2.4 Shrnutí (2.2)	32
2.3 Metafyzika	33
2.3.1 Antika	33
2.3.1.1 Problémy (3.2.2.1<>2.3.1.2)	33
2.3.1.2 Platón (2.3.1.1<>2.3.1.3) [6.1.1.3]	34
2.3.1.2.1 Novoplatonismus (3.2.5<>3.2.6)	36
2.3.1.2.2 Problémy	37
2.3.1.3 Aristotelés (2.3.1.2<>3.2.4; >3.2.5) [6.1.1.4]	38
2.3.1.3.1 Estetika	41
2.3.1.4 Co je metafyzika	42
2.3.1.5 Shrnutí (2.3.1)	44
2.3.2 Středověk (3.2.6<)	45
2.3.2.1 Členění středověké metafyziky	45
2.3.2.2 Bytí ve středověké filosofii [6.1.1.5]	45
2.3.2.2.1 Pojem bytí ve scholastice	46
2.3.2.2.2 Spor o univerzálie	47

2.3.2.3	Příroda, duše a Bůh (>3.3.1.1)	51
2.3.2.4	Shrnutí (2.3.2)	58
2.3.3	Současnost	60
2.3.3.1	M. Heidegger (3.6.2.4<>4.3.4.2; >4.3.4.3) [6.1.1.6]	60
2.3.3.2	N. Hartmann (3.6.2.5<>2.3.3.3)	65
2.3.3.3	Další koncepty (2.3.3.2<>4.3.2.3.1)	67
2.3.3.4	Kritika tradiční metafyziky	68
2.3.3.5	Rozdíl mezi evropským a východním myšlením	71
2.3.3.6	Shrnutí (2.3.3)	73
2.4	Shrnutí (2)	74
3.	Filosofie a problém poznání	75
3.1	Problémy	75
3.1.1	Co je gnoseologie	76
3.2	Antické a středověké dědictví	77
3.2.1	Sofisté (2.2.3.2<>3.2.2)	77
3.2.2	Sókratés (3.2.1<>3.2.2.1)	78
3.2.2.1	Dialog (3.2.2<>2.3.1.1)	79
3.2.2.2	Dialektika	81
3.2.3	Doxa a epistémé	81
3.2.4	Logika (2.3.1.3<>3.2.5)	82
3.2.5	Kritická skepse (3.2.4<>2.3.1.2.1)	84
3.2.6	Poznání a víra (2.3.1.2.1<>2.3.2)	85
3.2.7	Shrnutí (3.2)	86
3.3	Obrat k subjektu	87
3.3.1	Souvislosti	87
3.3.1.1	Renesance (2.3.2.3<>3.3.1.2)	87
3.3.1.2	Reformace (3.3.1.1<>3.3.2)	88
3.3.2	Problémy (3.3.1.2<>3.3.3)	88
3.3.2.1	Dvě roviny poznání	89
3.3.2.2	Indukce a deduce	90
3.3.3	Empirismus (3.3.2<)	91
3.3.3.1	F. Bacon	91
3.3.3.2	J. Locke	92
3.3.3.3	Solipsismus (>3.3.4)	93
3.3.4	Racionalismus (3.3.3<)	94
3.3.4.1	R. Descartes [6.1.2.1]	94
3.3.4.2	B. Spinoza a G. W. Leibniz (>3.4.1)	98
3.3.5	Shrnutí (3.3)	101
3.4	Kriticismus	102
3.4.1	Skepticismus D. Huma (3.3.4.2<>3.4.2) [6.1.2.2]	102
3.4.1.1	Kauzalita	104
3.4.2	I. Kant (3.4.1<) [6.1.2.3]	104
3.4.2.1	Problémy	104
3.4.2.2	Transcendentální filosofie (>4.3.1.2; >3.5.1)	105
3.4.2.3	Novokantovství (4.3.4.1<>3.6.2.1)	111

3.4.3	Shrnutí (3.4).....	112
3.5	Vědomí a sebevědomí.....	112
3.5.1	Problémy (3.4.2<).....	112
3.5.2	Německá klasická filosofie.....	114
3.5.2.1	J. G. Fichte.....	114
3.5.2.2	F. W. J. Schelling.....	115
3.5.2.3	G. W. F. Hegel (>3.6.1) [6.1.2.4].....	115
3.5.2.3.1	Dialektická logika.....	118
3.5.2.3.2	Filosofie dějin.....	119
3.5.3	Shrnutí (3.5).....	120
3.6	Novodobá gnoseologie.....	120
3.6.1	Scientismus (3.5.1<).....	120
3.6.1.1	Problémy.....	120
3.6.1.2	Pozitivismus (>4.3.2.1).....	121
3.6.1.2.2	Sociologie.....	122
3.6.1.3	Novopozitivismus a filosofie přirozeného jazyka (4.4.3<>3.7.4.2) [6.1.2.5].....	123
3.6.1.4	Strukturalismus (3.7.4.2<>5.2).....	130
3.6.1.5	Shrnutí (3.6.1).....	131
3.6.2	Antiscientistické směry.....	132
3.6.2.1	Problémy (3.4.2.3<>3.6.2.2).....	132
3.6.2.2	Filosofie života (3.6.2.1<>3.6.2.3).....	133
3.6.2.3	Intuitivismus H. Bergsona (3.6.2.2<>3.6.2.4).....	135
3.6.2.4	Fenomenologie (3.6.2.3<>2.3.3.1) [6.1.2.6].....	136
3.6.2.5	Současná filosofická hermeneutika (4.3.4.3<>2.3.3.2).....	139
3.6.2.6	Shrnutí (3.6.2).....	141
3.7	Problém pravdy a vědeckého poznání.....	142
3.7.1	Teorie pravdy.....	142
3.7.2	Metodologie věd.....	144
3.7.3	Třídění věd.....	145
3.7.4	Vývoj a úloha věd.....	146
3.7.4.1	T. Kuhn.....	146
3.7.4.2	Kritický racionalismus K. Poppera (3.6.1.3<>3.6.1.4).....	147
3.8	Shrnutí (3).....	149

4. Filosofie a problém člověka..... 151

4.1	Problémy.....	151
4.2	Pojetí člověka v antice a ve středověku.....	151
4.2.1	Antika.....	151
4.2.2	Středověk.....	152
4.2.3	Shrnutí (4.2).....	154
4.3	Novověké pojetí člověka.....	154
4.3.1	Člověk jako subjekt.....	154
4.3.1.1	R. Descartes.....	154
4.3.1.2	I. Kant (3.4.2<>3.5.1).....	155
4.3.1.2.1	Liberalismus a socialismus.....	156

4.3.2	Člověk jako předmětná bytost	157
4.3.2.1	Problémy (3.6.1<>4.3.2.2)	157
4.3.2.2	L. Feuerbach (4.3.2.1<>4.3.2.3)	158
4.3.2.3	K. Marx (4.3.2.2<>4.3.3.1) [6.1.3.1]	159
4.3.2.3.1	Marxismus ve 20. století (2.3.3.3<>4.4.1)	160
4.3.3	Člověk a vůle	164
4.3.3.1	Problémy (4.3.2.3<>4.3.3.2)	164
4.3.3.2	A. Schopenhauer a F. Nietzsche (4.3.3.1<>4.3.4.1) [6.1.3.2]	164
4.3.4	Existence	166
4.3.4.1	S. Kierkegaard (4.3.3.2<>3.4.2.3)	166
4.3.4.2	M. Heidegger (2.3.3.1<>4.3.4.3)	167
4.3.4.3	Existencialismus a filosofie dialogu (4.3.4.2<)	169
4.3.4.3.1	Problémy	169
4.3.4.3.2	A. Camus	169
4.3.4.3.3	J. P. Sartre [6.1.3.3]	172
4.3.4.3.4	K. Jaspers	175
4.3.4.3.5	G. Marcel	177
4.3.4.3.6	M. Buber	179
4.3.4.3.7	E. Lévinas (>3.6.2.5)	181
4.3.5	Shrnutí (4.3)	182
4.4	Filosofická antropologie	183
4.4.1	Problémy (4.3.2.3.1<>4.4.2)	183
4.4.1.1	Filosofická antropologie	184
4.4.2	M. Scheler (4.4.1<>4.4.3) [6.1.3.4]	184
4.4.3	A. Gehlen a H. Plessner (4.4.2<>4.4.4)	187
4.4.4	Další představitelé filosofické antropologie (4.4.3<>3.6.1.3)	188
4.4.5	Shrnutí (4.4)	190
4.5	Etika	190
4.5.1	Problémy	190
4.5.2	Povaha a členění etiky	192
4.6	Shrnutí (4)	193
5.	Filosofie dnes	194
5.1	Problémy	194
5.2	Postmoderna (3.6.1.4<) [6.1.4.1]	195
5.3	Filosofie a proměny současnosti	197
6.	Přílohy	206
6.0	Čtyři kapitoly z české filosofie	206
6.1	Malá čítanka filosofických textů	209
6.2	Rejstřík	237
6.3	Základní doporučená literatura	239